

دامغان

قطب گردشگری

(داسنی‌ها و دیدنی‌ها)

ابوالقاسم غلامی مایانی

بهار ۱۳۹۷

سرشناسه
عنوان و نام پدیدآور
مشخصات نشر
مشخصات ظاهری
شابک
وضعیت فهرست نویسی
یادداشت
موضوع
موضوع
موضوع
موضوع
رده بندی - کنگره
رده بندی دهی
شماره کتابشناس ملی

غلامی مایانی، ابوالقاسم، ۱۳۲۷ -
دامغان قطب گردشگری (دانشتنی ها و دیدنی ها) / ابوالقاسم غلامی مایانی
تهران: اندیشه معاصر، ۱۳۹۷.
۶۶۴ ص.: مصور (رنگی).
۶۰۰۰۰ ریال 1-22-8872-600-978 ؛
۷۰۰۰۰ ریال (با جلد گالینگور)
فیبا
کتابنامه: ص. ۶۶۴-۶۶۱
دامغان
(Damghan Iran)
گردشگری -- ایران -- دامغان
Tourism -- Iran -- Damghan:
DSR ۲۰۸۷ / الف ۸ غ ۱۳۹۷
۹۵۵/۸۳۲
۵۲۱۴۶۹۲ :

دامغان قطب گردشگری (دانشتنی ها و دیدنی ها)

مؤلف: ابوالقاسم غلامی مایانی

ویراستار و صفحه آرا: حسن منشی پور

حروفچین: سارا موقری، فرانک ایلشاهی، زهره حمزه ای

بازبینی: رحمت الله نجاتی، معصومه داودیان

طراح جلد: عرفان رضایی

نوبت چاپ: اوّل سال ۱۳۹۷

شمارگان: ۱۰۰۰ جلد

ناشر: اندیشه ی معاصر

قیمت: ۶۰ هزار تومان (با جلد گالینگور ۷۰ هزار تومان)

حق چاپ و نشر برای مؤلف محفوظ می باشد ۰۹۱۲۵۶۹۵۰۳۷

پیش‌گفتار

قبل از هر چیز باید بدانیم که انسان به دو غذای روزمره جسم و جان نیازمند است، اما دغدغه‌های کسب نان حلال برای امرار معاش و تلاش در محورهای اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی و سیاسی اشخاص را چنان به خود مشغول کرده که گاهی از غذای روح بازمانده‌اند.

استرس، افسردگی، عصبانیت‌ها و در نتیجه قهر و غضب و خشم و نفرت‌ها، طلاق و جدایی و سرخس‌ها بر زندگی او سایه افکنده و از لذت مباحی که خداوند منان برایش تدارک دیده باز داشته است.

کار و تلاش بی‌وقفه، کمبود امکانات، تحریم‌ها، اوضاع اقتصادی، رقابت‌ها و صرف بودجه‌ی هنگفتی برای حفظ و حراست مرزهای کشور که برای جلوگیری از نفوذ ابرقدرت‌ها و امنیت داخلی کشور هزینه می‌شود، بسیاری از بودجه‌های رفاهی، معیشتی و یارانه‌های دولتی را به خود اختصاص داده که متأسفانه گریزی از آن نیست.

از طرفی در دنیای کنونی، نامردمی‌ها و بی‌رسمی‌ها و بی‌عدالتی‌های استعمارگران جهانی که به ملت‌های مظلوم جهان رحم ندارند، افکنده، در سطحی نیست که با صحبت و نصیحت بتوان آن را برطرف کرد؛ بنابراین، بی‌ساز و گداز و زمانه ما را به مبارزه‌ای خواسته و نخواست و تلاش بی‌وقفه فرا می‌خواند که باید با تالش بی‌وقفه بر آن باشیم تا ضمن حراست از تمامیت ارضی این مرز و بوم آزادگان جهان را با آزادی خود آشنا کنیم و دروغ‌پردازی‌های آنها را خنثی کرده و خود را همان‌طور که هستیم سمعی و بصری بنمایانیم تا بازدیدکنندگان سفیران صلح و دوستی ما باشند برای ما به ایشان و این مهم مقدور نیست الا با داشتن روش‌هایی که ما را به سر منزل مقصود می‌رساند، از جمله صنعت توریسم.

امروزه آنطور که از دل آمارها استخراج می‌شود، در جهان سالانه بیش از ۲۰۰ میلیارد دلار در این صنعت هزینه می‌شود، به ویژه که ملت‌های متمدنی و مرفه برای روحیه و رفاه مردمان خود آنها را به سایر کشورها و دیدن اجتماع، فرهنگ، آداب، رسوم، ابنیه، طبیعت (رودها، آبشارها، کوه‌ها، قله‌ها، غارها، حیات وحش، گیاهان و ...) بنابر سلیقه و خواسته‌شان اعزام می‌دارند یا اجازه تردد می‌دهند که آنها با کسب تجربه و روحیه و رفاه بالا به فعالیت بپردازند، یا دوران بازنشستگی خود را به زیبایی در صحت و سلامت سپری سازند. (و متقابلاً با پذیرش انواع توریست بیش از آن را به دست می‌آورند.)

گاهی هم در بازار رقابت جهانی از آنجا که پول هدف دولتمردان پول پرست قرار گرفته است، از این طریق راه هرگونه نفوذ را برای چپاول ملت‌های جهان سوم مطالعه کرده و از مخازن و معادن و معرفت و مغزهای آن مردمان بهره‌مند می‌شوند و چتر استعماری خود را به سر ملت‌های مظلوم می‌افکنند.

پس با این اشاره مختصر چه می‌شود کرد و چه باید کرد؟

به نظر اینجانب دولتمردان، سردمداران، مدیران، استانداران، شهرداران، بخشداران و دهیاران محترم با استعدادهای بالقوه ایران اسلامی، از نظر معرفت‌الارضی، تاریخ، جغرافیا، فولکلور، آب، رسوم، قوت‌ها و ضعف‌های احتمالی و از طرفی شکوفایی استعدادها برای رساندن این استعدادها بالقوه به فعلیت و کسب درآمد ممدوح و مباح از طریق یکی از بزرگترین صنایع جهان یعنی گردشگری و فروش صنایع دستی کشور از ضروریاتی است که هر یک به سهم خود باید فراگیرند و در تبیین و ترویج آن کوشا باشند.

و در ادامه لازم است آنان اسلامی را بشناسیم، سرمایه‌های خداداد خود را دریابیم، با چنگ و دندان از آن حفاظت کنیم، در فراگیری فنون صنعت توریسم بکوشیم، تجربه‌های دیگران را فراگیریم تا به مرخصی نرسیم که خود اثر گذار باشیم؛ مثل بسیاری که در صنایع دستی، پرورش گل و گیاه، پرورش ماهی، کاروان سالاری، با نوآوری‌ها و ارائه‌ی استعدادهای بومی و ترویج کسب و کار آب و خدادادی و دیرینه‌ی خود پنجره‌های جدید را گشوده‌اند که هم برای تازه واردین (گردشگران) جای تأمل دارد و از ما می‌آموزند، روزهای خویش را در کنار ما سپری کنند، هم مردم بومی را بهره‌مند می‌شوند و هم ما می‌توانیم فرهنگ و آداب خود را در خنثی سازی دروغ‌های استعمارگران و استعمارگران به کار گیریم. (همچنین ما نیز از آنها بی‌آموزیم)

با جهان کنونی مراوده و داد و ستد داشته باشیم، بر اساس احترام متقابل، مثل بسیاری از کشورها مثلاً چین و تایلند و هندوستان و... در آسیا، فرانسه و ایتالیا و آلمان در اروپا، آمریکا در قاره آمریکا و آفریقای جنوبی در قاره آفریقا و ...

همچنین مثل شهرهای شیراز، اصفهان، مشهد، کاشان، همدان و ... که البته این پتانسیل بالقوه در دامغان وجود دارد و این ماییم که باید آن را به هر طریق ممکن به فعلیت برسانیم.

از این رو، اینجانب کتاب حاضر را در شبخس (به مبارکی نام ۵ تن آل عباس^(ع)) و ۱۴ فصل (به نیت ۱۴ معصوم^(ع)) تبیین و در ترویج گردشگری تقدیم علاقمندان می‌کنم.

ابوالقاسم غلامی مایانی

فهرست مطالب

صفحه

عنوان

۲۳

مقدمه

بخش اول: دانستنی‌های گردشگری

۲۷

فصل اول: انواع گردشگری (به ترتیب حروف الفبا)

۲۷

گردشگری انبوه یا تفریحی (گروهی)

۲۷

گردشگری برای دیدار بستگان

۲۸

گردشگری مذهبی

۲۹

گردشگری رستایی و بوم گردی

۳۰

آداب سفر

۳۱

پارهای از آنچه را که گردشگران (میهمانان) باید بدانند:

۳۲

از شرایط همسفر:

۳۲

نگاهی به شرایط اقامتگاهی روستایی و میهمان پذیر:

۳۴

نگاهی به ابعاد اقتصادی بوم گردی:

۳۶

آنچه را که یک میزبان باید بداند:

۳۸

آنچه را که بین گردشگر و میزبان دوسوی و نااهل ایجاد می‌کند:

۳۸

فواید، تجربیات و مهارت‌های سفر:

۳۹

دستاوردهای فرهنگی سفر:

۴۰

گردشگری شهری

۴۱

گردشگری طبیعت گردی

۴۲

گردشگری ماجراجویانه

۴۴

گردشگری مبتنی بر رویدادها

۴۵

گردشگری مبتنی بر کسب و کار

۴۶

گردشگری مذهبی (و زیارت)

۴۷

گردشگری نوستالژیک

۴۸

گردشگری ورزشی

- ۴۸ اقسام گردشگری از دید سازمان جهانی جهانگردی
- ۴۹ سایر اطلاعات وابسته به گردشگری:
- ۵۳ **فصل دوم: آثار فرهنگی، اجتماعی گردشگری در جوامع بشری**
- ۵۳ آثار فرهنگی - اجتماعی گردشگری بر فرد
- ۵۴ تعاریفی که در گردشگری کاربرد بیشتری دارند (به ترتیب حروف الفبا)
- ۵۴ تأثیرات فرهنگی اجتماعی گردشگری بر مقصد:
- ۵۵ تأثیرپذیری فرهنگی:
- ۵۵ تعدیل شناخت گردشگر - زبان آموزی -:
- ۵۶ تعدیل شناخت گردشگر نسبت به مقتضیات فرهنگی اجتماعی مقصد:
- ۵۶ - سبب‌ها، گردشگری:
- ۵۷ - علائم، جوامع روان:
- ۵۸ - کسب تجربه:
- ۵۹ - معرفت‌یابی:
- ۵۹ وقایع گردشگری:
- ۶۱ راهنمای تور کیست؟
- ۶۲ از جمله آنچه را که یک راهنمای تور باید بداند:
- ۶۳ آثار و علائم تمدن:
- ۷۳ یک نمونه راهنمای سفر برای راهنمایان تور:
- ۷۹ **فصل سوم: صنعت گردشگری در ایران**
- ۸۷ اشتغالزایی و ارزآوری در صنعت گردشگری
- ۸۸ تورگردان‌ها:
- ۸۹ صنعت حمل و نقل:
- ۹۱ مسافربری
- ۹۱ مسافرت با هواپیما:
- ۹۱ وسایل حمل و نقل آبی:
- ۹۲ مسافرت با قطار:
- ۹۳ مسافرت با اتوبوس:
- ۹۴ مسافرت با اتومبیل‌های شخصی:

۹۵	صنعت هتلداری و خدمات اقامتی (به ترتیب حروف الفبا)
۹۶	اتاق و خانه‌ی اجاره‌ای:
۹۶	اتاق و صبحانه:
۹۶	پلاژ:
۹۷	رستوران و خدمات پذیرایی:
۹۸	زائرسرا:
۹۸	کاروان:
۹۸	کمپینگ:
۹۹	مس:
۹۹	مجموعه‌های مشارکتی زمانی:
۹۹	مراکز تفریحی:
۱۰۰	مسافرخانه:
۱۰۰	هتل‌ها:
۱۰۰	شناخت گروه‌های زینفع در صنعت گردشگری
۱۰۰	چهار گروه اصلی در این صنعت به نقش آفرینی می‌پردازند:
	بخش دوم: دانستنی‌هایی درباره‌ی دامغان
۱۰۵	فصل اول: موقعیت جغرافیایی دامغان در ایران
۱۰۵	دوران گذشته و نخستین تمدن‌ها در دامغانی امروز
۱۰۹	چکامه‌ی البرز
۱۱۰	«آینده از آن ملتی است که گذشته‌ی خود را خوب بشناسد»
۱۱۲	آشنایی با استان سمنان
۱۱۳	آب و هوا و پوشش گیاهی:
۱۱۴	ویژگی‌های استان سمنان:
۱۱۴	مناطق زیستی و حیات وحش:
۱۱۴	علت و انگیزه‌های پیدایش شهر دامغان
۱۱۶	نقش راه‌ها در ایجاد شهرها (در ارتباط با دامغان)
۱۲۱	نگاهی به پیشینه‌ی تاریخی دامغان
۱۲۴	وجه تسمیه دامغان

۱۲۶	مرکز ایالت قومس
۱۲۷	جغرافیای محدوده‌ی دامغان
۱۲۷	محل شهر صد دروازه:
۱۲۹	محلله‌های دامغان:
۱۳۰	موقعیت جغرافیایی، سیاسی و جمعیت:
۱۳۱	پستی و بلندی‌ها:
۱۳۲	ارتفاعات شمال دامغان:
۱۳۲	وسعت دامغان:
۱۳۲	نگاهی کلی به دامغان و طبیعت آن
۱۳۵	آب و هوا و وضعیت منابع آب
۱۳۶	ویژگی‌های طبیعی دامغان
۱۳۷	زمین‌شناسی
۱۳۸	خاک‌ها:
۱۳۸	اقلیم:
۱۳۹	بادها:
۱۴۱	فصل دوم: پیشینه‌ی فرهنگی و حلقه‌های گردشگری دامغان
۱۴۱	فرهنگ جاری - چالش‌ها - امیدها
۱۵۳	میراث فرهنگی دامغان
۱۵۵	تاریخچه‌ی فرهنگ دامغان
۱۵۶	مذهب و زبان مردم دامغان
۱۵۶	اخلاق و روحیات مردم دامغان:
۱۵۷	برخورداري از منابع انسانی دامغان (حال و آینده)
۱۶۱	بخشی از آداب و رسوم ویژه دامغان
۱۶۱	آیین نوروزی در دامغان:
۱۶۶	آیین گل غلطان نوزاد:
۱۶۹	مراسم «عروس آب»:
۱۷۰	ازدواج:
۱۷۲	عزاداری (ماه محرم) در دامغان

۱۷۴	تعزیه‌خوانی در دامغان
۱۸۸	وفات و مراسم آن
۱۹۳	فصل سوم: غذاهای محلی و صنایع دستی
۱۹۳	انواع غذاهای دامغانی (به ترتیب حروف الفبا)
۲۰۴	انواع شیرینی دامغانی (به ترتیب حروف الفبا)
۲۰۸	نان‌های محلی دامغان
۲۱۰	سبزی
۲۱۵	سوهان:
۲۱۶	آشنایی با هنرهای سنتی و صنایع دستی
۲۱۶	هنرهای پخته و رنگ این ملت است:
۲۲۱	صنایع دستی و سم‌های دامغان
۲۲۲	رشته‌های صنایع دستی و سرخ شده:
۲۲۲	رشته‌های در حال منسوخ شدن:
۲۲۲	رشته‌های در حال احیا:
۲۲۳	فصل چهارم: فرهنگ عامه یا فولکلور در دامغان
۲۲۴	آسانوی معلم تلو
۲۳۱	ضرب‌المثل‌های مردم دامغان (به ترتیب حروف الفبا)
۲۴۱	چیستان‌های متداول در دامغان
۲۴۵	جواب‌ها:
۲۴۵	از بازی‌های متداول در دامغان (به ترتیب حروف الفبا)
۲۴۷	طبابت عامیانه (به ترتیب حروف الفبا)
۲۵۰	لالایی‌ها، مغازله‌ها و دل‌نوشته‌های [خودجوش] عامیانه
۲۶۲	رباعی و ...
۲۶۲	آشنایی با گردآورنده کتاب ترانه‌ها و فولکلورهای دامغان
۲۶۵	فصل پنجم: وقایع اتفاقیه در دامغان
۲۶۵	انقراض هخامنشیان:

- ۲۶۶ سلوکیان: (۳۱۲ تا ۶۴ قبل از میلاد)
- ۲۶۶ اشکانیان: (۲۶۴ قبل از میلاد تا ۲۲۴ بعد از میلاد)
- ۲۶۷ ساسانیان: (۲۲۴ تا ۶۵۲ میلادی)
- ۲۶۷ دامغان در صدر اسلام:
- ۲۶۸ عصر امویان و عباسیان:
- ۲۶۹ عصر علویان:
- ۲۶۹ عصر طاهریان و سامانیان:
- ۲۷۰ شطاران در بیهق:
- ۲۷۰ سربداران:
- ۲۷۰ رزمه‌باریان و دیلمیان در دامغان:
- ۲۷۱ دامغان در دوره آل بویه:
- ۲۷۲ دامغان در دور غزنویان:
- ۲۷۲ عصر سلاجقیان:
- ۲۷۳ دامغان در دوره ایلخانیان:
- ۲۸۰ حوادث سال‌های ۷۰، ۸۰، ۹۰ هجری در دامغان
- ۲۸۱ دامغان در دوره مغولان و تیموریان:
- ۲۸۲ تیمور لنگ و دامغان:
- ۲۸۳ پهلوان حسن دامغانی:
- ۲۸۴ رزم امیر ولی با تیمور در دامغان:
- ۲۸۴ بدیع‌الزمان و محمد خان شیبانی:
- ۲۸۵ شاه اسماعیل صفوی و شیبک خان:
- ۲۸۵ شاه عباس دوم در دامغان:
- ۲۸۷ نادرشاه افشار در دامغان:
- ۲۸۹ فتحعلی خان قاجار در دامغان:
- ۲۹۰ تولد آغا محمدخان در خانه‌ی مفید (استرآبادی):
- ۲۹۱ کریم خان زند در دامغان:
- ۲۹۳ حسینقلی خان حاکم دامغان:
- ۲۹۳ مولود خانه‌ی دامغان: (محل تولد فتحعلی شاه قاجار)
- ۲۹۴ علاقه‌ی فتحعلی‌شاه به دامغان:
- ۲۹۴ محمدشاه و ناصرالدین شاه در دامغان:

- ۲۹۵ دامغان و انقلاب مشروطه:
 ۲۹۵ نبرد قوای دولتی و ارشد الدوله (در دامغان):
 ۲۹۶ محاصره‌ی قلعه‌ی مولودخانه:
 ۲۹۸ داروغه و شبگرد: (در دامغان)
 ۲۹۹ دامغان در تیول قاجارها:

بخش سوم: مفاخر و نام آوران دامغان

- ۳۰۵ فصل اول: مفاخر و نام آوران شهرستان دامغان
 ۳۰۵ شوقه‌های کویر
 ۳۰۸ وزیران و مردان نامی دامغان (به ترتیب حروف الفبا)
 ۳۰۹ سرمایه‌های اجتماعی، فرهنگی دامغان
 ۳۱۱ دانشمندان و مردان نامی دامغان (به ترتیب حروف الفبا)
 ۳۱۱ ابوجعفر دامغانی:
 ۳۱۳ ابوعلی الحسن بن سی دامغانی:
 ۳۱۳ ابوعبدالله دامغانی:
 ۳۱۴ ابوسعید دامغانی:
 ۳۱۴ قاضی احمد دامغانی:
 ۳۱۴ شیخ محمد قصاب دامغانی:
 ۳۱۵ ابوعلی دامغانی:
 ۳۱۶ خواجه مسعود دامغانی:
 ۳۱۶ شمس دامغانی:
 ۳۱۶ ابو محمد ابن عیسی دامغانی:
 ۳۱۶ غیاث‌الدین دامغانی:
 ۳۱۶ ابراهیم خان دامغانی:
 ۳۱۷ محمد قاسمخان دامغانی:
 ۳۱۸ میرزا محمدخان سپهسالار دامغانی:
 ۳۱۸ محمد علی خان دامغانی:
 ۳۱۸ ملا احمد دامغانی:
 ۳۱۹ حاج فتحعلی بیک:

- ۳۲۱ اسماعیل خان - ذوالفقار خان - مطلب خان
- ۳۲۸ اسماعیل خان ذوالفقاری دامغانی
- ۳۲۸ سقاخانه‌ی اسماعیل طلایی و اسماعیل خان ذوالفقاری
- ۳۲۹ سقاخانه‌ی نادری:
- ۳۳۰ سقاخانه طلا یا حوض اسماعیل طلایی:
- ۳۳۰ سقاخانه‌ی صحن کهنه:
- ۳۳۱ سقاخانه (سابق):
- ۳۳۲ سقاخانه‌ی اسماعیل طلایی:
- ۳۳۵ ذوالفقار خان دامغانی
- ۳۳۷ بغمان بندقی (منشی ذوالفقار خان)
- ۳۴۱ مصاب خان (ذوالفقاری) دامغانی
- ۳۴۲ رونوشت: وندمه عام مطلب خان:
- ۳۴۸ خاندان هدایت
- ۳۵۷ سایر مفاخر و نام آوران شهرستان دامغان
- ۳۵۹ از شعرای دامغانی (تا سال ۱۳۳۱ ه. ش)
- ۳۶۱ **فصل دوم: بخشی از کار آفرینان دامغان**
- ۳۶۱ احمد ذوالفقاری: (شرکت تهران پارس روین)
- ۳۶۳ محمد علیزاده برمی مدیرعامل شرکت صنعت نار: برمی:
- ۳۶۸ دکتر ناصر منصوری، کارآفرین و خیر مدرسه ساز شهر کرد:
- ۳۷۲ مهندس نصرت الله ابراهیمی: (سیمای سدید ارتباط)
- ۳۷۴ محمد حسن گلعلی نژاد:
- ۳۷۵ امیرمحمد گلعلی نژاد:
- ۳۷۶ مهندس علی رستمیان:
- ۳۷۷ جعفر نقاشیان:
- ۳۷۸ محمدتقی قدس الهی:
- ۳۸۱ محمد غلامی مایانی:
- ۳۸۳ محمدتقی باقرپور:
- ۳۸۴ و جناب آقای ابوالفضل کلایی:

۳۸۵	سایر کارآفرینان دامغان
۳۸۷	فصل سوم: تصاویری از شخصیت‌ها و مناسبت‌های واقع در دامغان

بخش چهارم: تعاریف دیدنی‌های دامغان

۴۳۱	فصل اول: جاذبه‌های تاریخی - مذهبی دامغان
۴۳۴	مسجد تاری‌خانه‌ی دامغان
۴۴۹	مناره‌ی مسجد تاری‌خانه دامغان:
۴۵۰	مسجد شکرالله
۴۵۲	مسجد جامع دامغان
۴۵۴	مناره‌ی مسجد جامع دامغان:
۴۵۶	مدارس تاریخی دامغان
۴۵۶	مدارس و مراکز علمی دامغان:
۴۵۶	مدرسه‌ی حاج فتحعل بیگ - مروف به پامنار:
۴۵۷	مدرسه‌ی موسویه:
۴۵۷	مدرسه مسعودیه:
۴۵۸	مدرسه مطلب خان:
۴۵۸	حوزه علمیه محمد آباد (بزرگ):
۴۵۸	حوزه علمیه دروار (تویه‌دروار):
۴۵۸	حوزه علمیه طزره:
۴۵۹	امامزاده‌ها و بقاع متبرکه واقع در دامغان
۴۶۵	نتیجه:
۴۶۶	آستانه‌ی مبارکه‌ی امامزاده جعفر (ع) و امامزاده محمد (ع):
۴۶۹	آستانه‌ی مبارکه‌ی معصوم‌زادگان عبدالعالی (ع) و عبدالعالی (ع):
۴۷۱	بقعه‌ی متبرکه‌ی امامزاده علی (ع):
۴۷۱	بقعه‌ی متبرکه‌ی امامزاده نورالله (ع):
۴۷۱	بقعه‌ی متبرکه‌ی بکیربن اعین (ع):
۴۷۳	بقعه‌ی متبرکه‌ی امامزاده ابراهیم (ع) و امرزان:
۴۷۳	بقعه‌ی متبرکه‌ی امامزاده سید صالح (ع):
۴۷۳	بقعه‌ی متبرکه‌ی امامزاده اسماعیل (ع):

- ۴۷۴ بقعه‌ی متبرکه‌ی امامزاده ابراهیم (ع) حاجی آباد:
- ۴۷۴ بقعه‌ی متبرکه‌ی امامزاده جعفر (ع) و گنبد پیر:
- ۴۷۵ گنبد شیخ:
- ۴۷۵ امامزاده محمد دیباج (ع):
- ۴۷۶ بقعه‌ی متبرکه‌ی امامزاده محمد (ع):
- ۴۷۶ بقعه‌ی متبرکه‌ی امامزاده قاسم (ع):
- ۴۷۶ بقاع متبرکه‌ی درواز:
- ۴۷۷ سایر بقاع متبرکه:
- ۴۷۷ زیارتگاه‌های کوهستانی:
- ۴۷۸ آثار ثبت شده شهرستان دامغان در فهرست «آثار ملی کشور»
- ۴۸۱ تنای دامغان
- ۴۸۲ تنیهی ضرب ابوالفضل (ع)
- ۴۸۵ تکیه‌ی محمدرضا (ع)
- ۴۸۵ تکیه‌ی دیباغان:
- ۴۸۷ تکیه‌ی خوریان (خواجه)
- ۴۸۷ تکیه‌ی معصومزاده (سلیمان)
- ۴۸۸ تکیه‌ی در قلعه:
- ۴۸۹ تکیه امامزاده قاسم (زینبیه):
- ۴۸۹ تکیه امامزاده علی و ولی:
- ۴۹۰ حسینیه‌ی مدرسه آقا:
- ۴۹۱ **فصل دوم: جاذبه‌های تاریخی - دامغان**
- ۴۹۱ تپه حصار
- ۴۹۲ ویرانه‌های شهر صد دروازه
- ۴۹۳ سایر تپه‌های تاریخی دامغان
- ۴۹۳ آتشکده‌ی آبادی صح
- ۴۹۳ نقاره خانه
- ۴۹۴ قلاع دامغان
- ۴۹۴ الف) قلعه‌های جلگه‌ای

۴۹۴	قلعه‌ی شهر دامغان:
۴۹۵	قلعه‌ی حجابی:
۴۹۵	قلعه‌ی منصور آباد:
۴۹۵	قلعه‌ی عبدالله آباد:
۴۹۵	قلعه‌ی دولت آباد:
۴۹۵	قلعه‌ی علی آباد:
۴۹۶	قلعه‌های مایان:
۴۹۷	قلعه‌ی امیر آباد:
۴۹۷	قلعه‌ی قدرت آباد:
۴۹۸	قلعه‌ی بی و با: قلعه در روستای طاق:
۴۹۸	قلعه‌ی جان، قلعه‌ی نریشم، قلعه‌ی کهنه دژ ده ملا:
۴۹۸	قلعه‌ی چهل س:
۴۹۸	قلعه‌ی نارین (نارین قلعه):
۴۹۹	دختر قلعه:
۴۹۹	پنجم قلعه:
۴۹۹	گور قلعه:
۴۹۹	قلعه‌های دشت آهوانو:
۵۰۰	ب) قلعه‌های کوهستانی
۵۰۱	قلعه‌ی گردکوه (دژ گنبدان):
۵۲۸	قلعه‌ی کوهستانی آهوانو (آسیاب بادباد):
۵۲۸	قلعه‌ی کوهستانی منصور کوه:
۵۳۰	قلعه‌ی مهرنگار:
۵۳۳	قلعه‌ی لبرود:
۵۳۵	قلعه‌ی جیشگان (قلعه‌ی جشنگان):
۵۳۶	سایر قلاع و آتشکده
۵۳۷	باره، گنبدها و برج‌های دامغان
۵۳۷	باره (بارو) دامغان:
۵۳۹	گنبد علی (واقع در نزدیکی روستای وامرزان):
۵۳۹	گنبد چهل دختران:

- ۵۴۱ گنبد خشتی «پیرنما» یا «پیر یغما»:
- ۵۴۱ برج مهماندوست:
- ۵۴۲ برج پیر علمدار دامغان:
- ۵۴۳ برج یا گنبد زنگوله:
- ۵۴۴ گنبد و مقبره‌ی شاهرخ میرزا:
- ۵۴۴ کاروانسراهای حومه‌ی دامغان
- ۵۴۵ کاروانسراهای شهر دامغان
- ۵۴۷ حمام‌های دامغان
- ۵۴۷ حمام خوریا:
- ۵۴۷ حمام یاهکوه تویه‌دروار:
- ۵۴۸ حمام کهنه:
- ۵۴۸ حمام عرمری روستای فیروزآباد:
- ۵۴۸ حمام روستای الله آباد:
- ۵۴۸ حمام روستای حدرت آباد:
- ۵۴۸ حمام روستای حداد:
- ۵۴۸ بازار دامغان
- ۵۵۰ بازار خرفروشان:
- ۵۵۰ عمارت دختر ناصرالدین شاه
- ۵۵۰ عمارت آغامحمد خان و فتحعلی شاه قاجار در محله علی دامغان
- ۵۵۱ خانه‌ی لطفی
- ۵۵۳ خانه‌ی صدیق
- ۵۵۳ سد شهید شاهچراغی
- ۵۵۵ پاسداری از هویت فرهنگی (در راستای ترویج گردشگری)
- ۵۵۹ فصل سوم: جاذبه‌های طبیعی دامغان
- ۵۵۹ کوه‌های دامغان (با نگاه گردشگری)
- ۵۶۲ روستاهای هدف گردشگری دامغان (به ترتیب حروف الفبا)
- ۵۶۲ تویه:
- ۵۶۲ حسن آباد:

۵۶۳	درّوار:
۵۶۴	دیباچ:
۵۶۵	رشم:
۵۶۶	روستاهای دیگر دامغان (به ترتیب حروف الفبا)
۵۷۰	پرجمعیت‌ترین دهستان‌های این شهرستان
۵۷۱	چشمه‌ها
۵۷۲	الف- چشمه‌های آب شیرین:
۵۷۲	ح- شمه علی:
۵۷۸	چشمه غلغل:
۵۸۰	چشمه انگو، مانی یا خال خالیان:
۵۸۲	چشمه سره، سر خوشتر:
۵۸۳	ب- چشمه‌های آب معدنی:
۵۸۴	چشمه‌های آب معدنی باداب، سورت:
۵۸۵	ج- سایر منابع آبی:
۵۸۶	رودهای دامغان
۵۸۶	رودهای فصلی دامغان:
۵۸۶	نهر شش آسیاب (نهر سرخان):
۵۸۶	دامغان رود:
۵۸۷	آبشارها
۵۸۷	آبشار نسروا:
۵۸۸	پوشش گیاهی
۵۸۹	تنگه‌ها
۵۸۹	تنگه زندان:
۵۹۰	گونه‌های گیاهی
۵۹۱	جنگل‌ها
۵۹۲	جنگل اسپيرو:
۵۹۳	منطقه اسپيرو:
۵۹۵	حیات جانوری

- ۵۹۶ کویر
- ۵۹۷ کویر رملی (شن‌های روان):
- ۵۹۸ کویر حاج علیقلی:
- ۵۹۹ کویر بارانداز سرنمک:
- ۵۹۹ پیشنهاد:
- ۶۰۱ غارها
- ۶۰۱ غار شیربند:
- ۶۰۲ غار بزرگوه (واقع در منطقه آهوانو):
- ۶۰۴ باغ‌ها و مزارع
- ۶۰۴ محصنات کشاورزی
- ۶۰۵ صنایع و معادن دامغان
- ۶۰۶ خلاصه اخبار گردشگری استان سمنان و دامغان در نوروز ۱۳۹۷
- بخش پنجم: صنایع دیدنی دامغان، مکمل‌ها و متمم‌ها**
- ۶۰۹ دیدنی‌های دامغان
- ۶۳۷ رزومه فرهنگی، اجتماعی ابوالحسن علامی مایانی (مؤلف)
- ۶۴۸ حسن ختام
- ۶۵۳ تشکر نامه
- ۶۵۸ پیشنهادها
- ۶۶۱-۶۶۴ منابع و مراجع

مقدمه

گردشگران به دلایلی همچون انگیزه‌های روحانی، دستیابی به موقعیت اجتماعی، رهایی از فشارهای زندگی روزمره و کسب تجربه و آموختن در خصوص فرهنگ‌های گوناگون سفر می‌کنند. هر چند این موارد شاید پوشش دهنده‌ی تمامی عوامل انگیزشی که انسان را به سفر فرا می‌خواند تلقی نشود.

در بسته تاریخی انگیزه‌های سفر را می‌توان در موارد زیر خلاصه نمود:

- گردش از گرمای محیط شهری و پناه بردن به استراحت گاه‌های ییلاقی.

- بازدید از یادمان‌های تاریخی و جمع آوری یادگاری از آن‌ها.

- سفر به منظور زیارت و یا انگیزه‌های مذهبی.

- تعامل اجتماعی با مردمی با سبک زندگی و ارزش‌های دیگر.

- خوش‌گذرانی و تفریح، آموختن تجارت.

گردشگری فرهنگی - تاریخی

گردشگران فرهنگی - تاریخی انگیزه‌های متعددی برای سفر خود دارند،

شاید بتوان این انگیزه‌های را در قالب بندی زیر گنجاند:

- برخی از محل‌های باستانی و تاریخی بازدید می‌کنند؛ زیرا آن‌ها را به عنوان

نمادهایی از مقصد خود می‌شناسند، مثلاً مسافر اصفهان از مبدآن نقش جهان بازدید

می‌کند، زیرا یکی از شاخصه‌های اصفهان این میدان است، همچنین است برج ایفل

در پاریس، یا مجسمه‌ی آزادی در نیویورک.

- گروهی برای دیدار از دوستان یا بستگان خود سفر می‌کنند و برای این که

زمانی را با ایشان گذرانیده باشند به دیدن اماکن تاریخی یا سایر مراکز فرهنگی -

هنری می‌روند. گردشگری که برای دیدن بستگان خود به تهران سفر کرده شاید

در یک بعدازظهر به تئاتر شهر یا کاخ موزه نیاوران می‌رود.

- گروهی از گردشگران با سطح تحصیلات بالاتر به منظور کسب تجربه و

شناختی عمیق‌تر جاذبه‌های فرهنگی آن شهر را مورد بازدید قرار می‌دهند.

گروهی از استادان نیز به منظور بازدید از تخت جمشید عازم شیراز می‌شوند.

- گروهی از گردشگران نیز به دلیل علایق شخصی نسبت به تاریخ یک سرزمین به آنجا سفر می کنند.

- گروهی از گردشگران برای تفاخر و مطرح ساختن تجارب خود در جمع برای دیگران به مقاصد فرهنگی - تاریخی سفر می کنند.

و بالاخره گروهی از گردشگران که طیف وسیعی از ایشان را نیز تشکیل می دهد به واسطه ی انگیزه های مذهبی و زیارت به بازدید از یک مقصد گردشگری می پردازند. میلیون ها سفر زیارتی به مقصد مکه و مدینه در عربستان سعودی، واتیکان، ادرسلیم و یا معابد مقدس هندوان در این گروه جای می گیرند.

پس ما در بخش نخست این کتاب به تمامی جوانبی که می تواند دانشنی های دامغان را معرفی نماید می پردازیم به نحوی که تنها برای مسافران و همشهریان، بلکه برای تمامی دانشمندان و پژوهشگران و راهنمایان تورها مفید باشد.

بدیهی است باید به خاطر داشت، همین تنوع گردشگران فرهنگی حاکی از آن است که ایشان از نظر علایق خود میزان اصراری که در بازدید از یک محل دارند با یکدیگر متفاوت هستند. همین امر باعث می شود که برداشت های گوناگونی از یک مقصد یا حتی یک عنصر در مقصد، مشاهده داشته باشند و میزان کسب رضایت و کیفیتی که از بازدید نصیب ایشان می شود نیز، همین سبب متفاوت خواهد بود. اینجانب امیدوارم بتوانم با احیای فورکلورها و جاذبه های آداب و رسوم و یادآوری واژه هایی که می رود به دست فراموشی سپرده شود، در سرفصل هایی را برای آیندگان و علاقه مندان بگشایم تا روزی این ایده و آرزو لباس عمل بپوشد که ضمن پاسداشت از تمامی میراث ملی خود آیندگانی از پی قرون و اعصار بر ما درود فرستند و در تکامل بخشیدن به این نوشتار بکوشند.

با احترام و ادب: مؤلف